Evropský parlament
2019-2024

Výbor pro právní záležitosti

2023/2019(INI)

24.10.2023

STANOVISKO

Výboru pro právní záležitosti

pro Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů

o provádění nařízení o zeměpisném blokování z roku 2018 na jednotném digitálním trhu
(2023/2019(INI))

Zpravodajka: Karen Melchior

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro právní záležitosti vyzývá Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

– s ohledem na zprávu Komise ze dne 30. listopadu 2020 o prvním krátkodobém přezkumu nařízení o zeměpisném blokování (COM(2020) 0766),

– s ohledem na své usnesení ze dne 13. listopadu 2018 o minimálních standardech pro menšiny v EU[1],

– s ohledem na evropskou občanskou iniciativu „Minority SafePack – jeden milion podpisů na podporu rozmanitosti v Evropě“ a na usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o této iniciativě[2],

– s ohledem na nařízení (EU) 2018/302 Evropského parlamentu a Rady ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES[3] („nařízení o zeměpisném blokování“),

A. vzhledem k tomu, že nařízení o zeměpisném blokování se nezabývá zeměpisným blokováním digitálního mediálního obsahu; vzhledem k tomu, že nařízení ukládá přezkum s cílem posoudit, zda by jeho oblast působnosti měla být rozšířena na elektronické služby, jejichž hlavním rysem je poskytování přístupu k dílům nebo jiným obsahům chráněným autorským právem a jejich využívání a které jsou poskytovány na základě výhradních územních licencí, včetně služeb, jejichž hlavním účelem je poskytování elektronických knih, hudby nebo videoher, přístupu k vysílání sportovních událostí a kinematografických služeb bez ohledu na způsob jejich produkce, distribuce nebo přenosu, jakož i k rozhlasovému vysílání[4];

B. vzhledem k tomu, že audiovizuální odvětví má pro EU zásadní význam jak z hlediska hospodářství, tak i z hlediska kultury; vzhledem k tomu, že toto odvětví je velmi důležité pro zachování kulturní a jazykové rozmanitosti EU a plurality sdělovacích prostředků;

C. vzhledem k tomu, že audiovizuální odvětví tvoří mnoho velmi inovativních a tvůrčích nezávislých výrobních a distribučních společností různé velikosti, včetně mikropodniků a malých a středních podniků, které produkují, distribuují a prezentují širokou škálu obsahu; vzhledem k tomu, že v roce 2019 zaměstnávalo audiovizuální odvětví EU odhadem přibližně 490 000 osob[5];

---

[1] Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 13.
[2] Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 70.
[3] Úř. věst. L 60I , 2.3.2018, s. 1.
[4] Nařízení o zeměpisném blokování se nevztahuje na činnosti uvedené v čl. 2 odst. 2 směrnice 2006/123/ES.
[5] Podle výhledu European Media Industry Outlook z května 2023 představovala produkce 42 % zaměstnanosti v audiovizuálním odvětví, zatímco subjekty televizního vysílání (včetně zpravodajských služeb a infrastruktury / technické práce) tvořily 34 %, kina 13 %, postprodukce 7 % a distribuce 3 %. V období let 2011–2019 došlo v

D. vzhledem k tomu, že audiovizuální služby a služby související s obsahem chráněným autorským právem nebo s nehmotnými díly, jako jsou služby streamování hudby a elektronické knihy, byly z oblasti působnosti nařízení o zeměpisném blokování vyloučeny; vzhledem k tomu, že toto vyloučení podléhá přezkumu ze strany Komise; vzhledem k tomu, že z oblasti působnosti tohoto nařízení byly rovněž vyňaty další služby, jako jsou finanční, dopravní, zdravotní a sociální služby;

E. vzhledem k tomu, že udělování výhradních územních licencí v současnosti zajišťuje udržitelné financování filmů a audiovizuálního obsahu a přispívá k zajištění rozmanitosti obsahu, kulturního pluralismu a široké škály nejrůznějších distribučních obchodních modelů;

F. vzhledem k tomu, že přezkum Komise ukazuje, že evropští spotřebitelé mají přístup pouze k malé části celkového obsahu, který je v Unii přístupný online; vzhledem k rychle rostoucímu počtu spotřebitelů, kteří se snaží k digitálnímu mediálnímu obsahu nabízenému v jiných členských státech získat přístup, a vzhledem k tomu, že třetina občanů projevila o tento přístup zájem; vzhledem k tomu, že nařízením o přenositelnosti[6] nelze z důvodu jeho vymezené oblasti působnosti odstranit překážky bránící přístupu k digitálnímu mediálnímu obsahu;

G. vzhledem k tomu, že EU v posledních letech usnadnila přeshraniční přístup k audiovizuálnímu obsahu tím, že vyřešila určité překážky distribuce obsahu související s autorským právem, a to nařízením o přenositelnosti, které spotřebitelům umožňuje pokračovat v přístupu ke svému placenému předplatnému při cestování po EU, a směrnicí o online televizních a rozhlasových pořadech[7], která usnadňuje přeshraniční dostupnost některých televizních pořadů v online službách vysílacích společností a která doposud nebyla řádně vyhodnocena; vzhledem k tomu, že v červnu 2022 byla vydána zpráva o uplatňování nařízení o přenositelnosti, v níž útvary Komise vymezily a prošetřily problémy s dodržováním předpisů ze strany některých platforem videa na vyžádání (VOD); vzhledem k tomu, že Parlamentu nebyla k tomuto klíčovému šetření poskytnuta žádná zpětná vazba, takže toto odvětví nemá žádné informace o tom, jaké má možnosti, pokud jde o zvýšení přeshraničního přístupu k většímu množství obsahu online;

H. vzhledem k tomu, že Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 17. února 2022 o řešení necelních a nedaňových překážek na jednotném trhu[8] připomněl, že navzdory nařízení o zeměpisném blokování některé překážky přetrvávají, zejména pokud jde o poskytování audiovizuálních služeb a obsahu, a že se to projevuje menší důvěrou spotřebitelů v přeshraniční nakupování na internetu v rámci jednotného digitálního trhu;

I. vzhledem k tomu, že nařízení o přenositelnosti umožňuje spotřebitelům, kteří zakoupili

---

návaznosti na rozšíření streamovacích platforem k nárůstu produkce v EU. Zaměstnanost v televizi se ve stejném období zvýšila o více než 25 %.

[6] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1128 ze dne 14. června 2017 o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu (Úř. věst. L 168, 30.6.2017, s. 1.)

[7] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/789 ze dne 17. dubna 2019, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, a kterou se mění směrnice Rady 93/83/EHS (Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 82).

[8] Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 212.

digitální mediální obsah nebo si předplatili služby digitálního mediálního obsahu ve svém vlastním členském státě EU, získat přístup ke svému obsahu a svému placenému předplatnému, pokud dočasně pobývají v jiném členském státě EU; vzhledem k tomu, že trvalá změna bydliště v současné době znamená nové jednání o poskytování těchto služeb s poskytovatelem služeb, který působí v nové zemi bydliště, přestože spotřebitel legálně získal právo na přístup a užívání ve svém členském státě původu, a to z důvodu zeměpisného blokování;

J. vzhledem k tomu, že vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic založený mimo jiné na volném pohybu osob a služeb; vzhledem k tomu, že za tímto účelem je nezbytné zajistit, aby občané, kteří si zakoupili digitální mediální obsah ve svém členském státě bydliště, měli přístup k tomuto obsahu a mohli jej využívat, také pokud se dočasně nacházejí v jiném členském státě, např. za účelem dovolené či cestování za soukromým nebo profesním účelem nebo při studiu v zahraničí;

K. vzhledem k tomu, že občanům žijícím v příhraničních regionech nebo příslušejícím k jazykovým menšinám je často bráněno v přístupu k převážné většině obsahu v jejich rodném jazyce, a to z důvodu zeměpisného blokování; vzhledem k tomu, že úsilí o zlepšení situace ze strany veřejnoprávních vysílacích organizací a prostřednictvím směrnice o online televizních a rozhlasových programech umožňuje pouze omezený přístup k aktuálním pořadům, což znamená, že přístup k převážné většině kulturního obsahu a užívání tohoto obsahu jazykovými menšinami a občany žijícími v příhraničních oblastech zůstává velmi omezený;

L. vzhledem k tomu, že Parlament ve svém usnesení ze dne 13. listopadu 2018 o minimálních standardech pro menšiny v EU vyzval Komisi a členské státy, aby při udělování licencí na mediální služby zohledňovaly národnostní a etnické menšiny, a vybídl Komisi, aby vytvořila právní a regulační podmínky nezbytné pro zajištění svobody poskytování přístupu, přenosu a příjmu audiovizuálního obsahu v těch regionech, kde žijí menšiny; vzhledem k tomu, že evropská občanská iniciativa „Minority SafePack“ navrhla změnu s cílem zajistit svobodu služeb a svobodu příjmu audiovizuálního obsahu v těch regionech, kde žijí menšiny, a vyzvala k řešení této problematiky vytvořením jednotného režimu evropského autorského práva, jímž by se odstranily překážky v udělování licencí v rámci Unie; vzhledem k tomu, že Parlament vyjádřil ve svém usnesení ze dne 17. prosince 2020 podporu evropské občanské iniciativě „Minority SafePack“, uvítal plán Komise zapojit se se zainteresovanými stranami v rámci svého akčního mediálního a audiovizuálního plánu do dialogu o audiovizuálním obsahu, a to na základě podrobného hodnocení nařízení o zeměpisném blokování ze strany Komise, a zdůraznil, že je třeba zajistit, aby se v budoucích nařízeních přihlédlo k obavám týkajícím se menšinových jazyků;

M. vzhledem k tomu, že směrnice 2006/123/ES vylučuje v souladu s článkem 167 Smlouvy o fungování Evropské unie ze své oblasti působnosti „audiovizuální služby, včetně kinematografických služeb, bez ohledu na způsob jejich výroby, distribuce a vysílání“[9];

N. vzhledem k tomu, že Komise uspořádala dialog s relevantními skupinami reprezentujícími menšiny a ochranu spotřebitelů a se zástupci audiovizuálního

[9] Čl. 2 odst. 2 písm. g) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36).

odvětví s cílem projednat konkrétní možnosti, jak podpořit šíření audiovizuálního obsahu a zlepšit přístup spotřebitelů k tomu obsahu v celé EU; vzhledem k tomu, že tento dialog ukázal, jak rozmanité je toto odvětví, ale nebylo dosaženo žádné dohody; vzhledem k tomu, že během dialogu všechny reprezentativní organizace z audiovizuálního odvětví zdůraznily význam udělování územních licencí;

O. vzhledem k tomu, že pirátství audiovizuálního obsahu, včetně živého obsahu, poškozuje audiovizuální odvětví, včetně kulturního, tvůrčího a sportovního odvětví; vzhledem k tomu, že Evropský parlament soustavně vyzývá k předložení zvláštního legislativního návrhu vycházejícího z aktu o digitálních službách[10] a dalších unijních právních předpisů s cílem řešit pirátství; vzhledem k tomu, že Komise vydala doporučení ohledně boje proti internetovému pirátství; vzhledem k tomu, že doporučení však mají nezávaznou povahu, a vedou proto jen k malým výsledkům;

P. vzhledem k tomu, že přetrvávající překážky v přístupu k digitálnímu mediálnímu obsahu, jako je cena, roztříštěnost, zeměpisné blokování a nedostupnost dabingu nebo titulků, může vést občany k tomu, aby kvůli přístupu k obsahu používali nelegální metody; vzhledem k tomu, že zlepšení legálního přístupu k digitálnímu obsahu by zvýšilo důvěru občanů v digitální služby a poskytlo uživatelům a držitelům práv větší právní jistotu;

Q. vzhledem k tomu, že neexistence opatření v audiovizuálním odvětví, pokud jde o řešení dlouhodobých problémů jazykových menšin, poukazuje na potřebu důrazné a cílené reakce;

R. vzhledem k tomu, že článek 3 nařízení (EU) 2021/818, kterým se zavádí program „Kreativní Evropa“ (2021–2027)[11], stanoví, že jedním z cílů programu je „zachovávat, rozvíjet a prosazovat evropskou kulturní a jazykovou rozmanitost a evropské dědictví“; vzhledem k tomu, že složka MEDIA programu usiluje o zlepšení přístupu k dabingu a titulkům s cílem zvýšit distribuci evropských kulturních programů v celé Unii;

S. vzhledem k tomu, že zatímco televize je pro Evropany i nadále upřednostňovanou službou pro filmy a seriály, její úloha se zmenšuje, zejména mezi mladšími spotřebiteli, ve prospěch obsahu na vyžádání; vzhledem k tomu, že zmenšující se úloha televize a rozhlasu by měla EU přimět, aby zvážila, jak může podpořit kreativní odvětví, která čelí těmto změnám, včetně případných změn jejich obchodních modelů, s cílem zajistit jak hospodářskou životaschopnost audiovizuálního odvětví, tak přístup spotřebitelů k obsahu, jakož i s ohledem na posílení důvěry občanů v digitální služby a zajištění právní jistoty; vzhledem k tomu, že právní řešení usnadňující udělování licencí k obsahu chráněnému autorským právem, která nabízí směrnice o on-line televizních a rozhlasových programech, jsou omezena na vysílání, a proto nemohou řešit celou oblast působnosti udělování licencí na obsah a otázky přístupu v digitálním prostředí;

T. vzhledem k tomu, že, jak bylo zdůrazněno v rámci krátkodobého přezkumu nařízení o zeměpisném blokování z roku 2018, který provedla Komise v roce 2020, rozšíření

[10] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1).
[11] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/818 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program Kreativní Evropa (2021–2027) a zrušuje nařízení (EU) č. 1295/2013 (Úř. věst. L 189, 28.5.2021, s. 34).

tohoto nařízení by mohlo vést k nárůstu výhradních licencí pro celou EU, a omezit tak bezdůvodné zeměpisné blokování, zejména na sportovních akce on-line; vzhledem k tomu, že však přezkum Komise uvádí, že změny v oblasti působnosti nařízení by vyžadovaly další posouzení, takže přezkum zachovává vyloučený status audiovizuálních služeb;

U. vzhledem k tomu, že zeměpisné blokování v knižním odvětví nevede u převážné většiny spotřebitelů k žádným obavám;

1. poukazuje na rozhodující význam všech on-line služeb poskytujících obsah pro EU jak na hospodářské, tak i na kulturní úrovni a domnívá se, že tyto služby přispívají k zachování kulturní a jazykové rozmanitosti EU a plurality sdělovacích prostředků;

2. uznává, že udělování licencí na územním základě bude pravděpodobně i nadále hlavním modelem pro distribuci obsahu a udělování licencí v krátkodobém a střednědobém horizontu, zdůrazňuje však, že výjimky z tohoto modelu mohou být v některých případech odůvodněné s cílem zlepšit přeshraniční přístup k audiovizuálnímu obsahu a jeho dostupnost v EU pro jazykové menšiny; zdůrazňuje, že to znamená, že licence na audiovizuální obsah by byly geograficky rozšířeny tak, aby zahrnovaly území uznané jazykové menšiny sousední země, kde se hovoří stejným jazykem, aniž by byla obecně zpochybněna zásada teritoriality;

3. vyzývá Komisi, aby v souladu s pokyny pro zlepšování právní úpravy urychleně vytvořila právní a regulační podmínky, které zaručí svobodu poskytování služeb digitálního mediálního obsahu a zajistí šíření a příjem digitálního mediálního obsahu z regionů, kde žijí příslušníci menšin, aby mohli sledovat a poslouchat obsah ve svém mateřském jazyce, aniž by byl tento obsah zeměpisně blokován, je-li vysílán nebo poskytován z jiné země;

4. zdůrazňuje přínosy nařízení o přenositelnosti, zejména pro občany dočasně pobývající v jiném členském státě; vyzývá k dalšímu posouzení konkrétního provádění a účinnosti nařízení o přenositelnosti s ohledem na rychle se vyvíjející spotřební návyky a tržní trendy v tomto odvětví;

5. uznává, že stále existují překážky v přístupu občanů EU, kteří se rozhodnou využít svobody pohybu a trvale se přestěhovat do jiného členského státu; vyzývá Komisi, aby prozkoumala způsoby, jak poskytnout občanům přístup k veřejným mediálním platformám členského státu, jehož jsou státními příslušníky, bez ohledu na to, kde mají bydliště, a to v první fázi prostřednictvím dalšího dialogu se zúčastněnými stranami, do něhož budou zapojeny všechny zainteresované strany, včetně zástupců spotřebitelů, občanů a mládeže;

6. vyzývá Komisi, aby zahájila výzkum týkající se dohledatelnosti evropských děl on-line s cílem přezkoumat úlohu a transparentnost doporučovacích algoritmů v kulturním odvětví a aby navrhla příslušné kroky, zejména pokud jde o standardizaci, poskytování metadat, interoperabilitu a nástroje pro usnadnění přístupu veřejnosti;

7. vyzývá Komisi, aby občanům zaručila dlouhodobý přístup k digitálnímu mediálnímu obsahu, který si sami zakoupili, bez ohledu na to, kde byl tento obsah zakoupen; připomíná, že stávající systém udělování výhradních územních licencí zajišťuje

udržitelné financování filmů a audiovizuálního obsahu a má zásadní význam z hlediska zajištění rozmanitosti obsahu i široké škály distribučních obchodních modelů;

8. připomíná, že je důležité podporovat politiky zaměřené na podporu evropských koprodukcí, které odrážejí bohatství a rozmanitost evropské kultury, a dále připomíná, že je důležité rozšířit mezinárodní distribuci děl;

9. vyzývá Komisi, aby úzce spolupracovala s telekomunikačními operátory s cílem zajistit odpovídající přístupnou digitální infrastrukturu, která by občanům umožnila přístup k platformám veřejných médií v odpovídající kvalitě a rychlosti; domnívá se, že v rámci všech opatření souvisejících se zajištěním přístupu k platformám veřejných médií a práva na jejich využívání je nezbytné dodržovat zásady důvěrnosti a bezpečnosti údajů, a naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila dodržování těchto zásad;

10. vyzývá Komisi, aby navrhla právní předpisy, které by komerčním poskytovatelům digitálního mediálního obsahu působícím ve vícero členských státech ukládaly povinnost zakoupit si přístup ke katalogu členského státu jejich výběru;

11. vyzývá Komisi, aby navrhla právní předpisy, které by zajistily plnou ochranu obsahu, do něhož poskytovatelé digitálních mediálních služeb investují; vyzývá Komisi, aby zajistila důkladné a náležité posouzení provádění doporučení o boji proti internetovému pirátství sportovních akcí a jiného živého obsahu; naléhavě vyzývá Komisi, aby prosazovala právní předpisy, které by řešily internetové pirátství živého obsahu, pokud by účinky doporučení nepostačovaly k ochraně postižených odvětví;

12. vyzývá Komisi, aby mezitím zavedla opatření, která by komerčním poskytovatelům digitálního mediálního obsahu působícím ve více členských státech uložila povinnost poskytovat Evropské audiovizuální observatoři a držitelům práv údaje o dílech, která nabízejí on-line, a o jejich publiku, aby bylo možné lépe určit, jaká je legální dostupnost děl;

13. vyzývá Komisi, aby v rámci složky MEDIA programu Kreativní Evropa financovala více projektů dabingu a titulkování audiovizuálních děl a prozkoumala, jak zpřístupnit rozmanité evropské produkce v celé Unii;

14. připomíná, že nařízení o zeměpisném blokování zajišťuje spotřebitelům přístup k on-line službám poskytujícím obsah v jiných členských státech, pokud poskytovatel služeb drží příslušná práva na jejich území;

15. vyzývá Komisi, aby zlepšila monitorování toho, jak členské státy provádějí nařízení o zeměpisném blokování;

16. uznává význam hudebního a audiovizuálního odvětví pro hospodářství Unie a zdůrazňuje zapojení velkého počtu mikropodniků a malých a středních podniků do audiovizuální a hudební produkce; zdůrazňuje, že při zvažování budoucích právních předpisů týkajících se těchto odvětví by Komise měla zajistit, aby všechny návrhy ochránily jejich hospodářskou životaschopnost, podporovaly kulturní rozmanitost při produkci obsahu a podporovaly investice do nového obsahu;

17. domnívá se, že při přípravě právních předpisů týkajících se distribuce audiovizuálního

obsahu, hudby a elektronických knih by Komise měla pečlivě zvážit jejich dopady na dostupnost a cenu obsahu.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	24.10.2023
Výsledek konečného hlasování	+: 11 –: 10 0: 3
Členové přítomní při konečném hlasování	Pascal Arimont, Geoffroy Didier, Ibán García Del Blanco, Pierre Karleskind, Gilles Lebreton, Maria-Manuel Leitão-Marques, Sabrina Pignedoli, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Raffaele Stancanelli, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Alessandra Basso, Caterina Chinnici, Heidi Hautala, Antonius Manders, Catharina Rinzema, Kosma Złotowski
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Clara Aguilera, Andrus Ansip, Estrella Durá Ferrandis, Katrin Langensiepen, Anne-Sophie Pelletier

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

11	+
ECR	Raffaele Stancanelli, Kosma Złotowski
NI	Sabrina Pignedoli
PPE	Pascal Arimont, Caterina Chinnici, Antonius Manders, Jiří Pospíšil, Axel Voss, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Catharina Rinzema

10	-
ID	Gilles Lebreton
PPE	Geoffroy Didier
S&D	Clara Aguilera, Estrella Durá Ferrandis, Ibán García Del Blanco, Maria-Manuel Leitão-Marques, Franco Roberti
The Left	Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Heidi Hautala, Katrin Langensiepen

3	0
ID	Alessandra Basso
Renew	Pierre Karleskind, Adrián Vázquez Lázara

Význam zkratek:
+ : pro
- : proti
0 : zdrželi se